

Nederl.-Belgische Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Redactie-adres: Hofwijcksraat 17, Den Haag

VERSCHIJNT MAANDELIJKS

J. C. VAN KEPPEL

Interessante groeivormen bij vetplanten

II.

Adromischus cooperi cv. 'cristata'

Als eerste in de reeks interessante groeivormen stellen wij aan u voor de vrij zeldzame monstruouse vorm van de algemeen in liefhebbersverzamelingen voorkomende *Adromischus cooperi* (BAK.) BERGER.

Vergelijkt men deze cultivar met de soort waaruit zij ontstaan is, dan zal niemand die niet met de herkomst op de hoogte is, op de gedachte komen dat deze uiterlijk zo verschillende planten zo na verwant zijn.

De bladvorm van *Adromischus cooperi* is zeer variabel, meestal enigszins spatel- tot wigvormig, sterk verdikt, aan de vrij stompe, dunne top afgezoomd met een fijn gegolfd randje. De kleur is grijsgroen met purperkleurige vlekken die aan de top in elkaar vloeien.

Geheel anders is de bladvorm en kleur van de cristaat. In de eerste plaats zijn zij veel kleiner, een eigenschap die zij met de meeste cristaten gemeen hebben. De meestal min of meer half cirkelronde blaadjes zijn zelden groter dan 1 centimeter, terwijl de bladtop, in tegenstelling tot de vorige niet gegolfd is, hoogstens iets gewelfd (zie foto). De kleur van de blaadjes is roodachtig, veroorzaakt door een fijne, maar dichte bestippling. De bladzoom wordt gevormd door een smal lichtgroen randje, dat mooi afsteekt tegen de rode blaadjes. In de schaduw gekweekt zijn de blaadjes meer geelachtig groen.

De cultuur van de cristaatvorm is minder gemakkelijk dan van *Adromischus cooperi* zelf. In de rustperiode (de zomer) moet men zeer voorzichtig zijn met water geven, daar deze vorm vrij gevoelig is voor te veel vocht. Als grondmengsel is aan te bevelen twee delen bladgrond, één deel klei en één deel scherp zand. In de winter is het raadzaam de overwinteringstemperatuur niet al te laag te houden, minstens $\pm 10^{\circ}$ C., zodat de potkluit — niet de plant zelf — matig vochtig gehouden kan worden.

Bij te lage temperatuur is dit niet mogelijk en wanneer deze gepaard gaat aan een relatief hoge luchtvochtigheid, is de kans op verliezen niet gering.

Enige jaren geleden zagen wij bij een kweker tussen een grote partij van bladstek gekweekte planten van *Adromischus cooperi* een andere

ADROMISCHUS COOPERI CV. CRISTATA

foto: de Klark.

zeldzame afwijking van deze soort n.l. een monophylle bladbeker, dus een bladbeker ontstaan door de vergroeiing der bladrand van één blad. Reeds eerder was dit verschijnsel waargenomen en afgebeeld door de heer A. J. A. Uitewaal in *Succulenta* 1948, pag. 52. De door ons besproken cristaatvorm is ontstaan in de collectie van de heer Uitewaal, uit bladstek van een normale plant. Dit moet naar de heer Uitewaal ons mededeelde, reeds vóór 1940 plaats gehad hebben. In ons inleidend artikel wezen wij reeds op de moeilijkheid om soms uit te maken met welke vorm van afwijking wij te doen hebben. Naar onze mening komt de hier besproken plant de cristaatvorm het meest nabij. De kam is aanwezig, maar de verbrede platte stengel, een kenmerk van vele cristaten, ontbreekt echter, zodat men zou kunnen spreken van een sub-cristaat.

Daar deze tussenvorm ook ontstaat, wanneer men delen van een volkomen cristaatvorm gaat stekken, b.v. bij sommige *Echeveria*'s, lijkt het ons niet wenselijk op dit punt een onderverdeling te maken, omdat dit zeer verwarrend zou gaan werken. In het geval van *Adromischus cooperi* is er maar één, zij het dan naar ons gevoel, onvolkomen cristaatvorm. Slechts wanneer een volkomen cristaatvorm zou ontstaan, doordat een aanvankelijk normale plant fascieert, zou de mogelijkheid bestaan van twee verschillende cristaatvormen, zoals wij die ook kennen bij de bekende

Euphorbia pugniformis, welke wij op een later tijdstip hopen te bespreken.

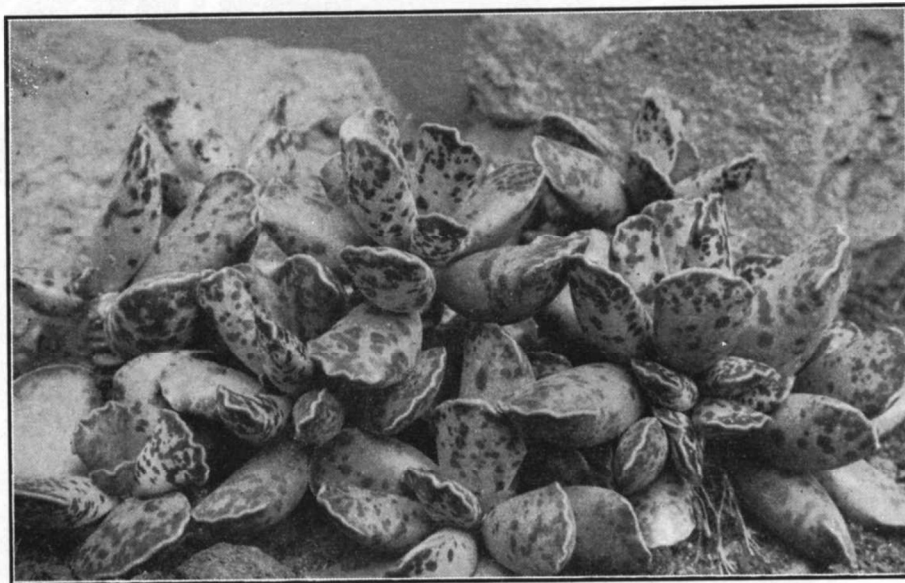
Volledigheidshalve vermelden wij hier nog dat men het over de juiste benaming van *Adromischus cooperi* nog niet geheel eens is.

Jacobsen in „Handbuch der Sukkulente Pflanzen” vermeldt bij *Adromischus cooperi* (BAK) BERGER: niet meer in cultuur, alleen uit Baker's beschrijving — in Saunders Ref. Botanicum 1869 — bekend. Hij geeft een afbeelding van „onze” *cooperi* met als onderschrift *Adromischus festinus* C. A. SMITH. Bij de beschrijving van deze laatste soort vermeldt hij als synoniem *Adromischus cooperi* VON POELLNITZ.

M. Kinnach — in Cactus and Succulent Journal vol. XXV 1953 — schrijft in zijn artikel: „The Genus *Adromischus*” dat de plant meestal voorkomende onder de naam *Adromischus cooperi*, *Adromischus festinus* C. A. SMITH is.

A. J. A. Uitewaal in zijn artikel *Adromischus cooperi* (BAK.) BERGER in The National Cactus and Succ. Journal 1950, pag. 29 en 30, geeft een goed gedocumenteerde uiteenzetting over deze kwestie en wij sluiten ons, wat de juiste naam betreft, bij zijn mening aan, daar het hier duidelijk twee goed van elkaar te onderscheiden planten betreft.

Adromischus festinus C. A. SMITH is afgebeeld in Succulenta 1950,

ADROMISCHUS COOPERI, de enigszins wigvormige, in doorsnede ronde, maar naar de top afgeplatte blaadjes, zijn opvallend mooi gevlekt, vooral indien de plant zonnig wordt gekweekt. foto: Uitewaal.

3, pag. 33 en onderscheidt zich door de duidelijke „gesteelde” bladeren en door de bladvorm, waarvan de grootste breedte bij het midden ligt. De bladtop loopt smaller toe in tegenstelling tot *Adromischus cooperi*, waar de grootste breedte juist bij de bladtop ligt. Typerend is dat *Adromischus festinus*, die bij ons vrij zeldzaam is, in Amerika veel voorkomt, terwijl *Adromischus cooperi* daar volkomen onbekend is.